

AZ INTÉZETI SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS HUMÁNERŐFORRÁS ÖSSZETÉTEL GYAKORLATI KIHÍVÁSAI

Soós Viktor

Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház
Sürgősségi Betegellátó Centrum

2016. November 19. MSOTKE 2016

Miről szeretnék beszélni...

- Sürgősségi ellátás szabályozása
 - Egészségügyi törvény
 - Sürgős szükség meghatározása röviden
 - Minimum feltétel rendszer
- Szabályzók értelmezéséről különböző nézőpontokból
- Hogyan alakul Kaposváron
- Humánerőforrás változások az elmúlt 10 év tükrében
- Kompetenciák kérdése – szabad-e, csináljuk-e...

csak

Jogi szabályzók...

- 60/2003 EüM rendelet
- 47/2004 (V.11.) ESzCsM rendelet
az egészségügyi ellátás folyamatos működtetésének egyes szervezési kérdéseiről
- 52/2006. (XII. 28.) EüM rendelet
a sürgős szükség körébe tartozó egyes egészségügyi szolgáltatásokról
- 1/2012 EMMI rendelet. Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről
- 22/2012 EMMI rendelet a szakképzésről..
- etc...

1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről

Minden betegnek joga van:

6. § **sürgős szükség esetén** az életmentő, illetve a súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátáshoz, valamint fájdalomának csillapításához és szenvedéseinek csökkentéséhez.
- 7. § (1) jogszabályban meghatározott keretek között - **az egészségi állapota által indokolt**, megfelelő, folyamatosan hozzáférhető és az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő **egészségügyi ellátáshoz**.
 - 8. § (1) az állapota által **szakmailag indokolt szintű** egészségügyi szolgáltató megválasztásához, amennyiben azt az egészségi állapota által indokolt ellátás szakmai tartalma, az ellátás sürgőssége vagy az ellátás igénybevételének alapjául szolgáló jogviszony nem zárja ki..

1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről

- **77. § (1)** A **sürgős szükség gyanújával ellátásra jelentkező** beteget az igénybevétel alapjául szolgáló jogviszonytól függetlenül **meg kell vizsgálni**, és sürgős szükség fennállása esetén az egészségi állapota által indokolt ellátásban kell részesíteni.
- **(2)** Az (1) bekezdés szerinti ellátás igénybevételének jogcímét **a beteg vizsgálatát és ellátását követően kell megállapítani.**

52/2006. (XII. 28.) EüM rendelet a sürgős szükség körébe tartozó egyes egészségügyi szolgáltatásokról

- A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 83. §-ának (7) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:
- **1. §** Az Ebtv. 18/A. § (6) bekezdése *f)* pontjának, valamint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 142. § (2) bekezdése *c)* pontjának alkalmazásában a **sürgős szükség körébe** tartozó egészségügyi szolgáltatás minden olyan egészségügyi tevékenység, amelyet a *mellékletben* meghatározott, **az életet veszélyeztető állapotok és betegségek szakszerű ellátása, valamint azok maradandó egészségkárosító hatásának megelőzése érdekében - a beteg állapotának stabilizálásáig - végeznek.**
- **2. §** Az Ebtv. 23. §-a *d)* és *e)* pontjának alkalmazásában a **sürgős szükség körébe** tartozó egészségügyi szolgáltatás minden olyan egészségügyi tevékenység, amelyet a mellékletben meghatározott, az életet veszélyeztető állapotok és betegségek szakszerű ellátása, valamint azok maradandó egészségkárosító hatásának megelőzése érdekében **fekvőbeteg-ellátás keretében végeznek, a diagnózis felállításától a tisztázott kórállapot első alkalommal történő szakszerű ellátásáig.**
- **3. §** Ez a rendelet 2007. január 1-jén lép hatályba.

Sürgős szükség körébe tartozó, életet veszélyeztető állapotok és betegségek

- 1. Életet veszélyeztető, vagy maradandó egészségkárosodás veszélyével járó (külső vagy belső) vérzés
- 2. Átmeneti keringés- és/vagy légzésleállással járó állapotok (Pl. embolia, Adams-Stokes-Morgagni szindróma., syncope, fulladások, életet veszélyeztető ritmuszavarok, klinikai halál állapota)
- 3. Életveszélyes endokrin- és anyagcsere állapotok, a folyadék- és ion- háztartás életveszélyes zavarai
- 4. Központi idegrendszeri kompresszió veszélyével járó kórképek (Pl. agyödéma, fejfájás, szédülés, tumor, gyulladás, fejlődési rendellenesség, trauma)
- 5. Eszméletlen állapotok
- 6. Status epilepticus és tüneti görcsrohamok
- 7. Hirtelen fellépő látászavar, látásvesztés, „vörös szem”, szemsérülés
- 8. Szepszis
- 9. Magas halálozású, vagy súlyos szövődmények kialakulásának veszélyével járó hirtelen fellépő, vagy progrediáló, nem-sebészeti betegségek és érkatasztrófák ellátása
- 10. Szülés, koraszülés, lepényleválás, súlyos terhességi toxémia, eclampsia újszülött ellátása, akut nőgyógyászati vérzés

Sürgős szükség körébe tartozó, életet veszélyeztető állapotok és betegségek

- 11. Sokk megelőző és sokkos állapotok, életveszélyes allergiás és anaphylaxiás állapotok, szisztémás és poliszisztémás autoimmun betegségek krízis-állapotai
- 12. Az immunrendszer fokozott, vagy kóros működésén, illetve a csontvelői vérsejtképzés elégtelenségén alapuló heveny vérsejthiány-állapot
- 13. Veleszületett, vagy szerzett véralvadási zavar alapján létrejövő heveny életveszély
- 14. Akut légzési elégtelenség, légút szűkület (Pl. gégeödéma, asthmás roham, idegentest, fulladás)
- 15. Mérgezések
- 16. Akut hasi katasztrófák és azok képében jelentkező, nagy fájdalommal, görcsökkel járó kórképek (Pl. bélelzáródás, appendicitis, perforatio, méhen kívüli terhesség, petefészek ciszta megrepedése, tuboovarialis tályog, kocsánycsavarodott cysta, kizárt sérv, epegörcs, vesegörcs, vérvizelés)
- 17. Égés-fagyás (III.-IV. fokú és nagy kiterjedésű I-II. fokú, és/vagy az életminőség szempontjából különösen veszélyeztetett testtájat vagy a légutakat érintő)
- 18. Elsődleges sebllátás
- 19. Testüreges (koponya, mellkas, has) és parenchymás szervek (szív, tüdő, lép, máj, vese) sérülése
- 20. Compartement szindrómák

Sürgős szükség körébe tartozó, életet veszélyeztető állapotok és betegségek

- ❑ 21. Nyílt törések és decollement sérülések
- ❑ 22. Amputációk (replantációs lehetőségekkel vagy azok nélkül)
- ❑ 23. Súlyos medencegyűrű törések
- ❑ 24. Politraumatizáció, többszörös sérülések
- ❑ 25. Búvárbalesetek, magassági betegség, keszonbetegség, barotrauma
- ❑ 26. Áramütés, elektrotrauma
- ❑ 27. Hő- és hidegártalom, kihűlés, hypothermia, hyperthermia, napszúrás, hőséguta
- ❑ 28. Súlyos akut sugárártalom és sugárbetegség
- ❑ 29. Öngyilkossági kísérlet és szándék, mentális állapottal összefüggő közvetlen veszélyeztető állapot
- ❑ 30. Heveny pszichés zavarok, pszichózisok
- ❑ 31. Infektológiai kórképek, melyek önmagukban vagy szövődményeik révén az életet veszélyeztető állapotot idéznek elő.

Világos és egyértelmű a szabályozás... ???

ÉS

Hogy látják ezt :

- A betegek
- A hozzátartozók
- A beszállítók
- A társszakmákban dolgozók

Vagyis mi a sürgős? és kinek?...!

A sürgősséget

- Másként ért
- Másként ért
- Másként ért
- Másként ért

MONDD MÉG EGYSZER HA MERED

HOGY "MIÉRT IDE HOZTÁTOK?"

©Mentőshumor

Mi a sürgős, fontos? És kinek?...!

- Betegnek a saját problémája és ideje...
- Hozzá tartozónak a várakozás minimalizálása...
- Beszálítóknak az átadás gyorsasága...
- Ellátó személyzetnek a beteg állapota...

Erre a konfliktusra a gyógyszer
Adekvát KOMMUNIKÁCIÓ

A hiányzó láncszem...

- ▶ EGÉSZSÉGGKULTÚRA...
- ▶ Növelni kell a lakosság
 - ▣ A váratlan egészségkárosító tényezőkkel kapcsolatban az oktatásba is beépítve

AMIKOR MEGKÉRDEZED A BETEGET,
HOGY EGY 1-10 IG TERJEDŐ SKÁLÁN
MENNYIRE FÁJ A MELLKASA ...

ERRE Ő VISSZA KÉRDEZ,
HOGY MI AZ A SKÁLA ...?

©Mentőshumor

Egészségkultúra...

Hétfőn 14:11-kor

A beteg beutaló nélkül, kísérelővel érkezik osztályunkra. Elmondása szerint két napja görcsös fejfájása van, melyre egy alkalommal Algopyrin tablettát vett be, ekkor sikerült aludnia.

Mai napon háziiorvosánál járt, aki által javasolt gyógyszert nem váltotta ki, mivel fejfájása nem szűnt osztályunkat felkereste.

19:27 órakor

Tegnapi napon szájsebészeti beavatkozása volt. Mai napon lyukat érez foga helyén. Egyéb panasza nincs, fájdalomra nem panaszkodik.

03:00 órakor

Beutaló nélkül, mentővel érkezik osztályunkra. Elmondása szerint mai napon a megszokottnál kétfővel többször ürített vizeletet. A beteg ezt kórosnak tartja, azonnali kivizsgálását kéri.

A rossz példa...

Orvosi Bementés - Javaslat - Igazolás*
(szakrendelésre, gyógyászati segédeszközre, megjelenésről stb.)

Bementő kódja:

0076

~~Dávidpályi~~

T. Jelenlegi orvos

Kérem orvos felvételét, 2 db

Andrián helyére a fenn említett

lett, továbbá Radovicsa a fenn

Író neve:

1976. 05. 10.

Munkaszervezés szempontjai

- ▶ Folyamatos rendelkezésre állás biztosítása (humán, eszköz).
- ▶ Kizárólag műszakszervezésben (8-8-8, 12-12) az ügyelet (8-16) kizárt.
- ▶ Szakmai kompetenciáknak megfelelő beosztás
- ▶ Műszakvezető a „főnök” az adott műszakban

Minimum feltétel rendszer

23. Szakdolgozói minimumfeltételek a sürgősségi betegellátó osztályokra (4602, 4604) vonatkozóan

	Progresszivitási szintek:	előírt fő/műszak			előírt létszám összesen, teljes munkaidőben foglalkoztatva		
		I.	II.	III.	I.	II.	III.
Ápoló/szakdolgozó							
	Diplomás BSc/MSc ápoló/mentőtiszt	1	2	3	4	8	13
	Általános asszisztens/szakasszisztens (aneszteziológia és intenzív terápia szakasszisztens, műtős szakasszisztens)	3	4	6	13	17	25
	Szakápoló/mentő szakápoló/ sürgősségi szakápoló/ intenzív terápia szakápoló	4	6	10	17	25	42
	Osztályozó nővér	1	1	2	4	4	8
	Általános ápoló, általános asszisztens/ápolási asszisztens	2	3	4	8	13	17
Összes ápolói/szakdolgozói létszám:		11	16	27	48	67	105

Minimum feltétel rendszer

<i>2. Szakdolgozó</i>			
A szakdolgozói létszám a 3. mellékletben meghatározottak szerint (ápoló, dietetikus, gyógytornász)	X	X	X
Diszpécser	1	1	2
<i>3. Kisegítő személyzet – folyamatos jelenlét</i>			
Adminisztrátor	2	3	5
Betegkísérő	2	3	5
Takarító	EL	EL	EL
Biztonsági őr	EL	EL	EL

etc...

- Protokollok
- Kompetenciák (megléte és hiánya)
- Szakképzési és oktatási szabályzók

- És ami kimaradt a jogszabály áradatból...

Hogyan alakul Kaposváron...

Gyalogos forgalom

Rendelők, gyors üritő

Triage

Shocktalanítók

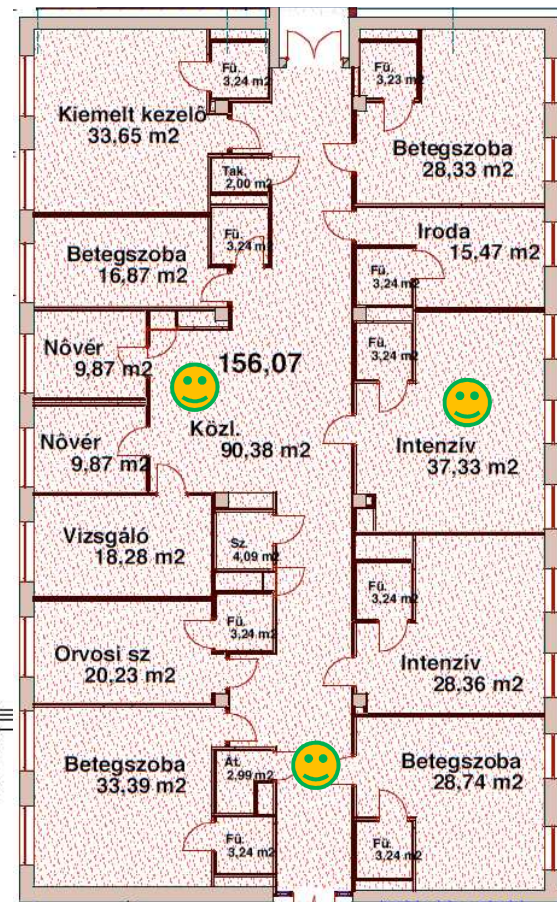
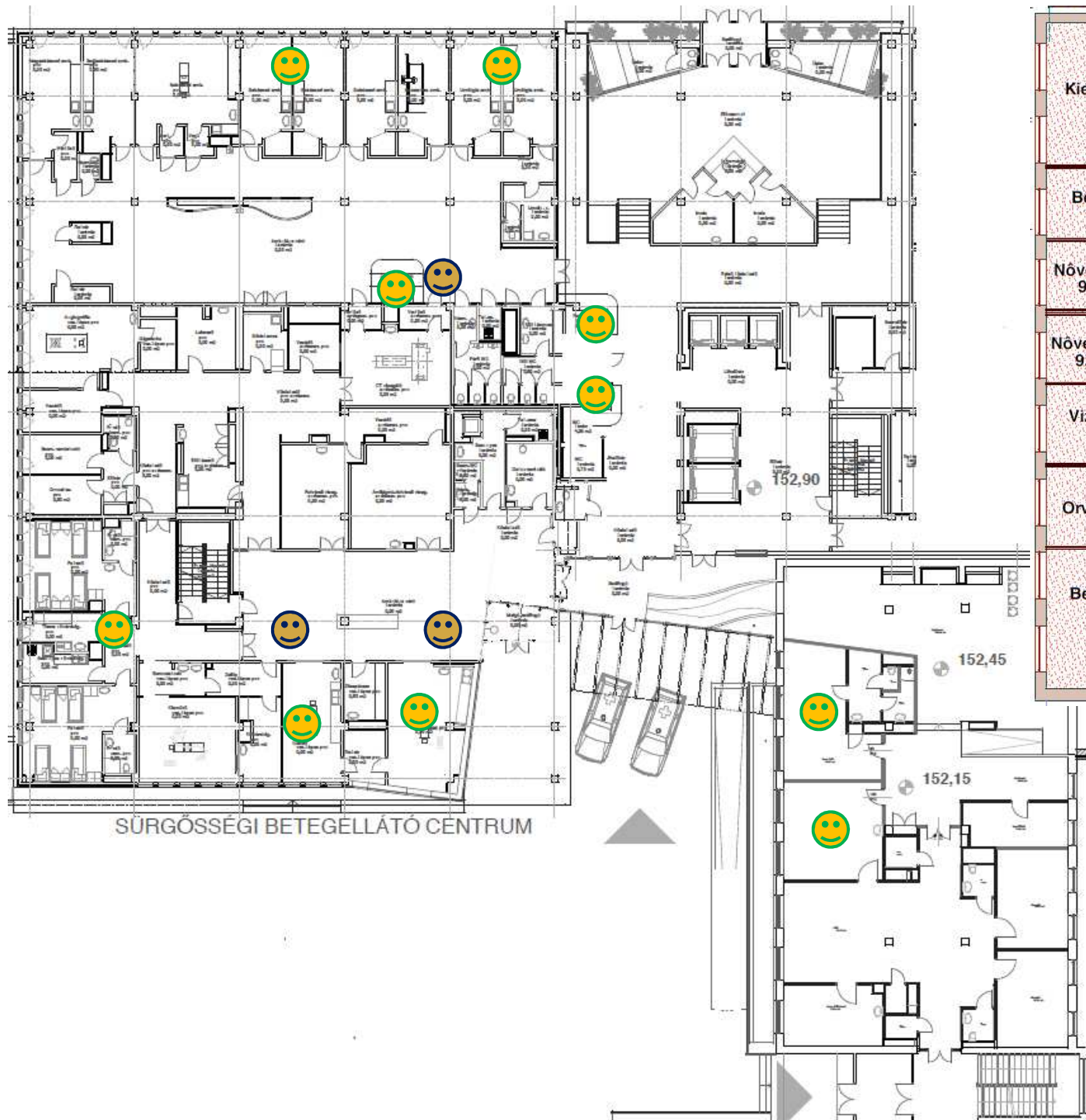
Gyermek
ellátó

Heliport-ról
Intézeti belső
forgalom

Mentő bejárat

Mentővel

SBO MEGFIGYELŐ-FEKTETŐ EGYSÉG

Humán erőforrás igény

Hogyan alakul Kaposváron...

- Triage 2 szakdolgozó
- Shocktalanítók 3 szakdolgozó, 1 betegkísérő
- Rendelők 3 szakdolgozó, 1 betegkísérő
- Gyermek ellátó 2 szakdolgozó
- Fekvőbeteg osztály 3 szakdolgozó

13

2

Triage

- ▶ A gyors beavatkozást igénylő állapotok azonnali felismerése és a beteg kiemelése
 - ▶ A beteg kezelésére legmegfelelőbb részleg és személyzet kijelölése!!! (orvos)
 - ▶ Folyamatos állapotellenőrzés (re-triage)
 - ▶ Beteg és hozzátartozók informálása (kommunikáció)
-
- ❑ **Mentőtiszt,**
 - ❑ **Főiskolai végzettségű ápoló,**
 - ❑ **Sürgősségi szakápoló**

Shocktalanítók

- ▶ Triage 1-2 betegek / sérültek
- ▶ Állapotstabilizálás, shocktalanítás
- ▶ Rapid diagnosztikai eljárások

- ❑ **Mentőtiszt,**
- ❑ **Főiskolai végzettségű ápoló,**
- ❑ **Sürgősségi szakápoló,**
- ❑ **Intenzív terápiás szakápoló,**
- ❑ **Műtős szakasszisztens,**
- ❑ **Mentő-szakápoló**

Rendelők, gyors üritő

- ▶ Triage 3-4-5 betegek / sérültek
 - ▶ Hosszabb várakozási idők (időfaktor)
 - ▶ Diagnosztikai eljárások időigényesebbek
-
- ❑ Főiskolai végzettségű ápoló,
 - ❑ Sürgősségi szakápoló
 - ❑ Általános ápoló, asszisztens
 - ❑ Mentő-szakápoló

Gyermek ellátó

- ▶ Triage 3-4-5 betegek / sérültek
 - ▶ Hosszabb várakozási idők (időfaktor)
 - ▶ Diagnosztikai eljárások
-
- ❑ Főiskolai végzettségű ápoló,
 - ❑ Csecsemő és gyermek ápoló
 - ❑ Sürgősségi szakápoló

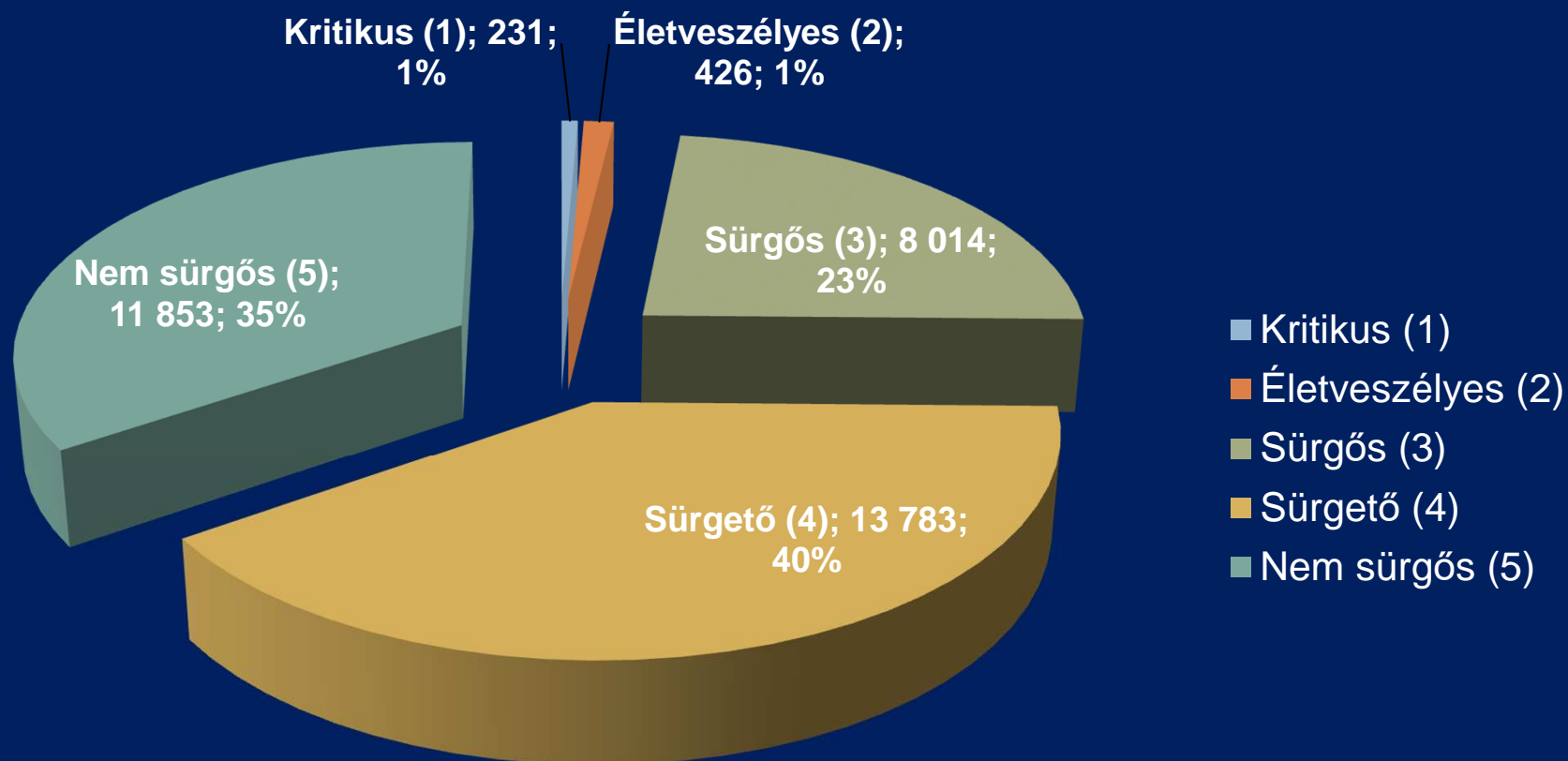
A statisztikák...

A jól körülírt feladat ellátási szabályzókhoz képest sürgősségi ellátásért hozzánk forduló betegek igényeit mutatják:

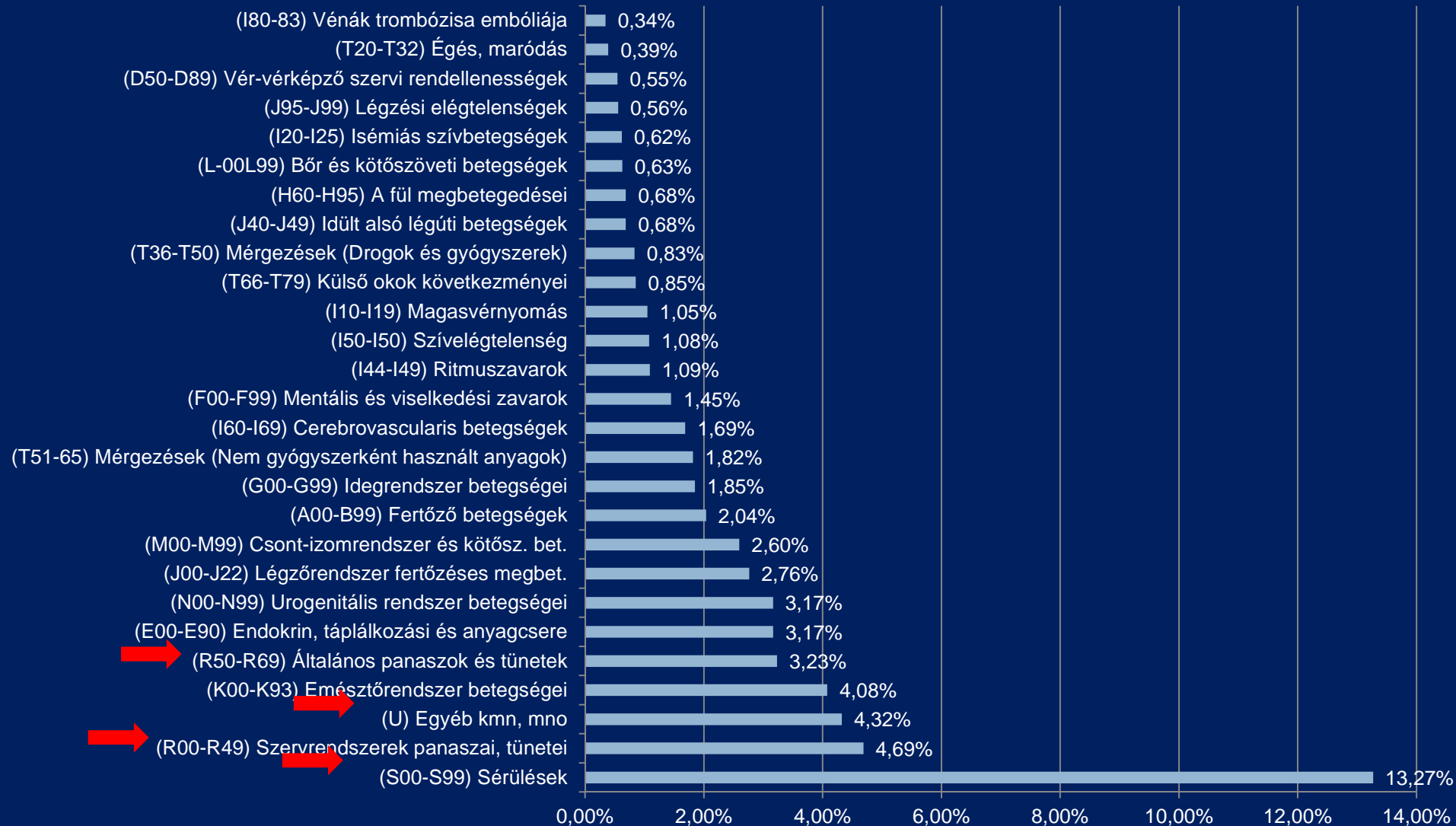
- Triage szintek
- Betegségcsoportok
- Ellátó helyek leterheltsége

Befolyásolják a szakmai kompetenciákon alapuló beosztás kialakítását és a „kifáradás”-t

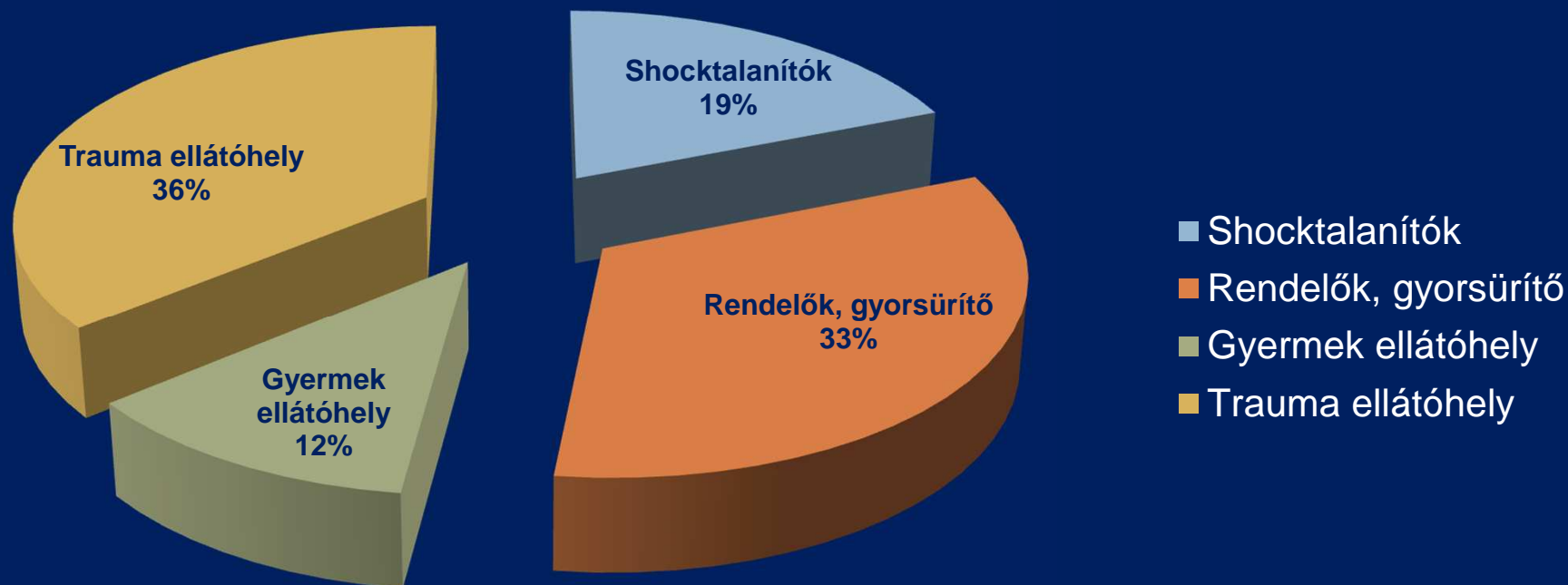
Triage szintek (2015) [n = 34 307]

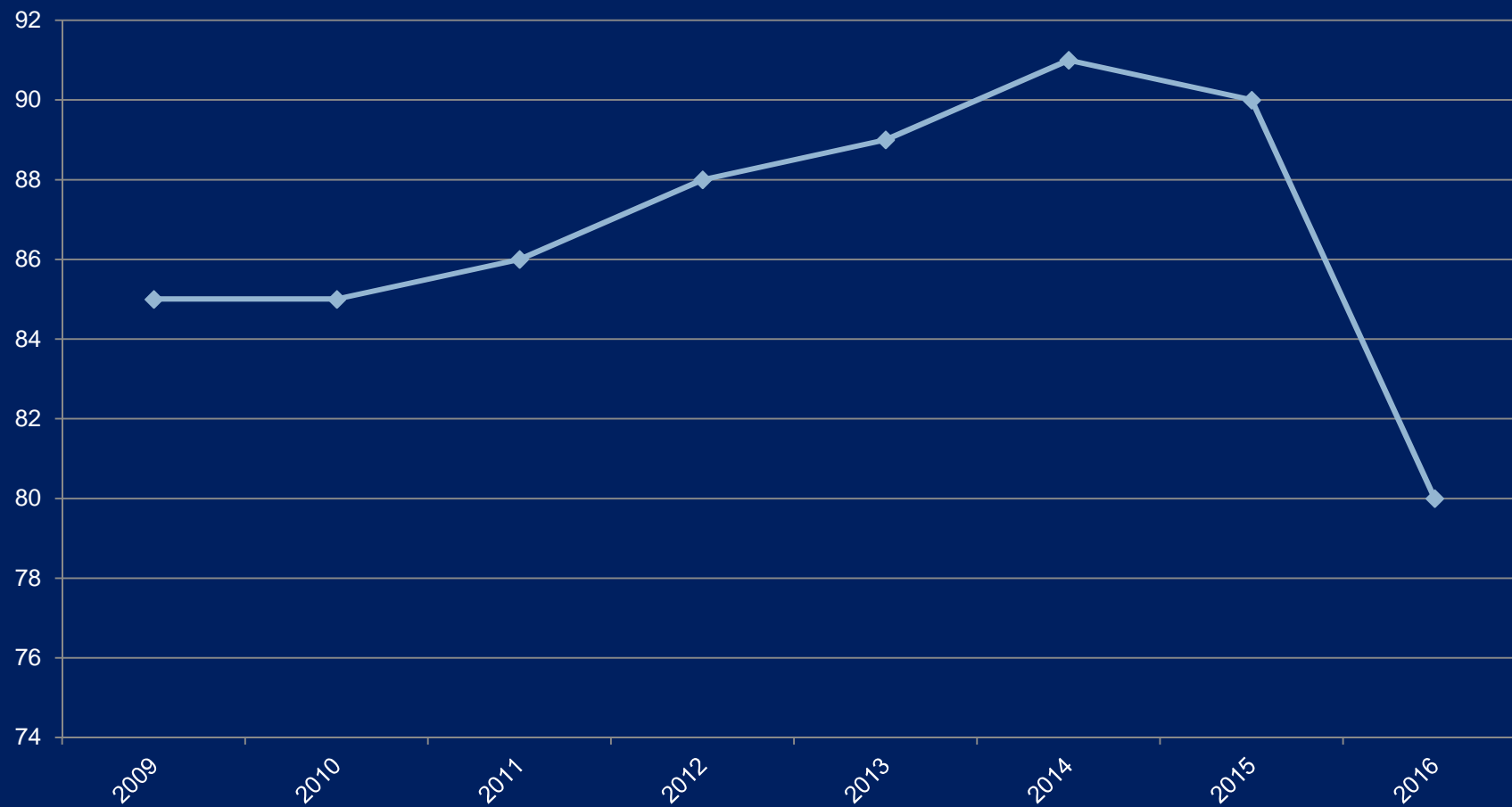
Betegségcsoportok (2015) [n > 100/ év]

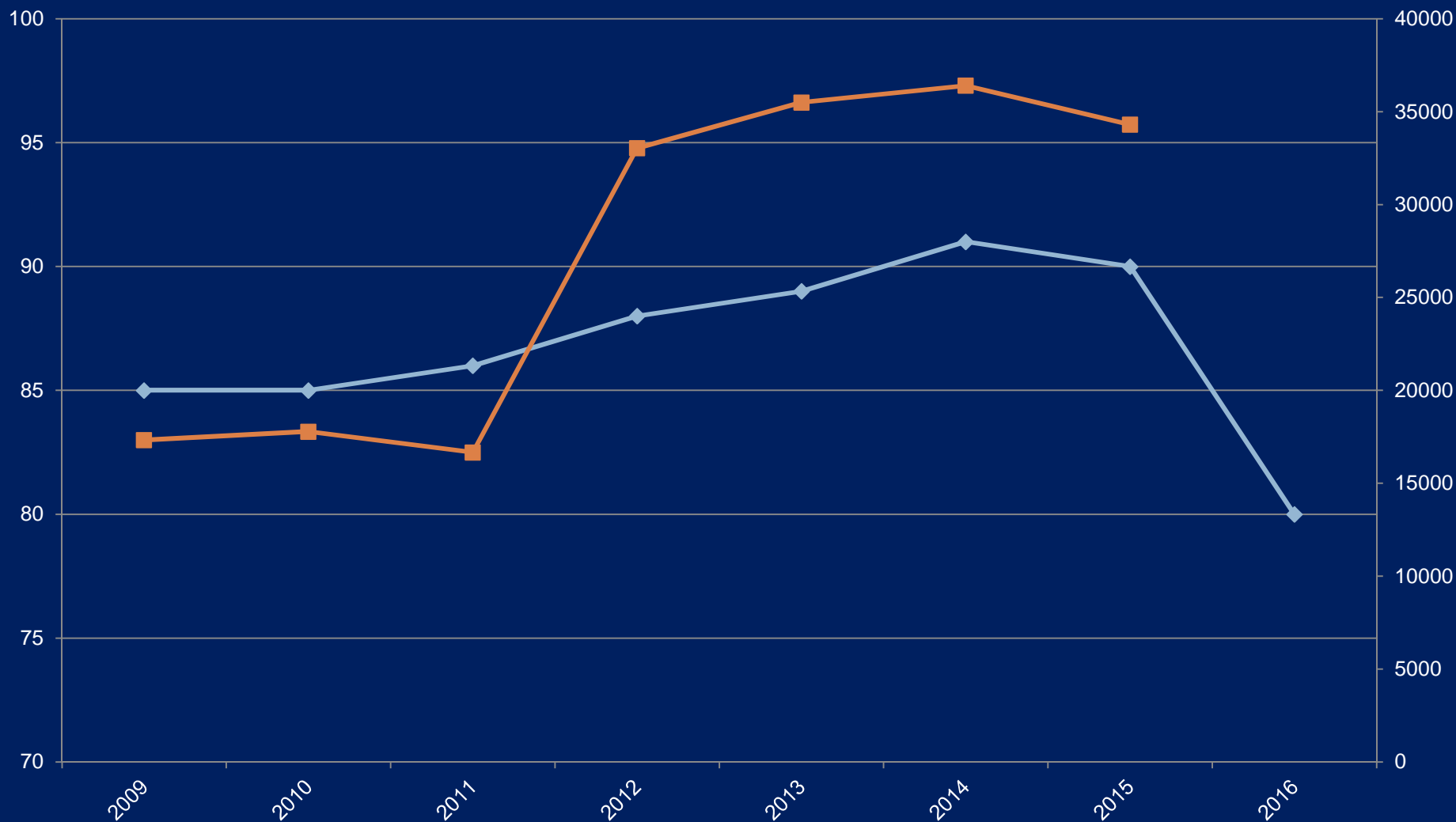
Területi felosztás szerinti igénybevétel (2015)

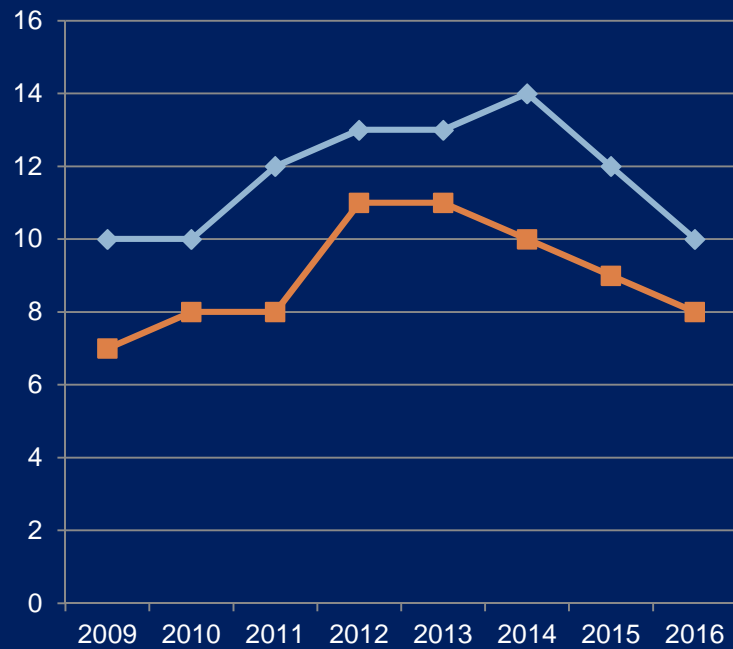
Humán erőforrás változása (2009-2016)

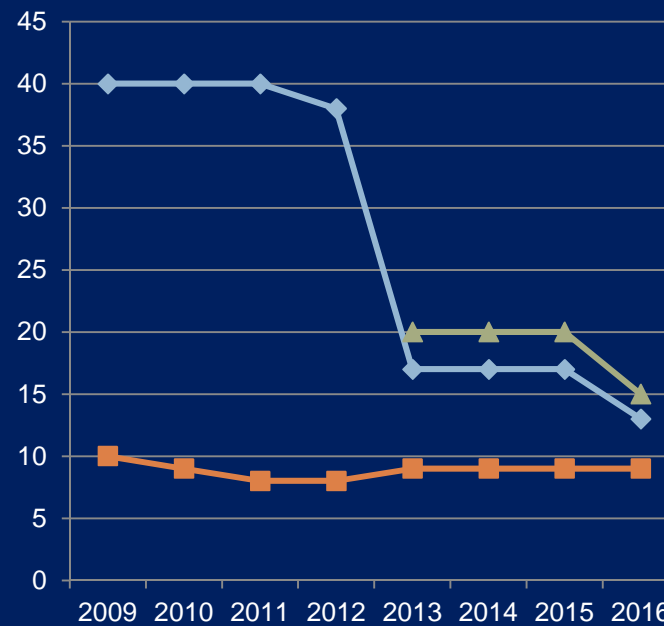
Humán erőforrás és esetszám aránya

Szakképesítéssel rendelkezők létszám változása

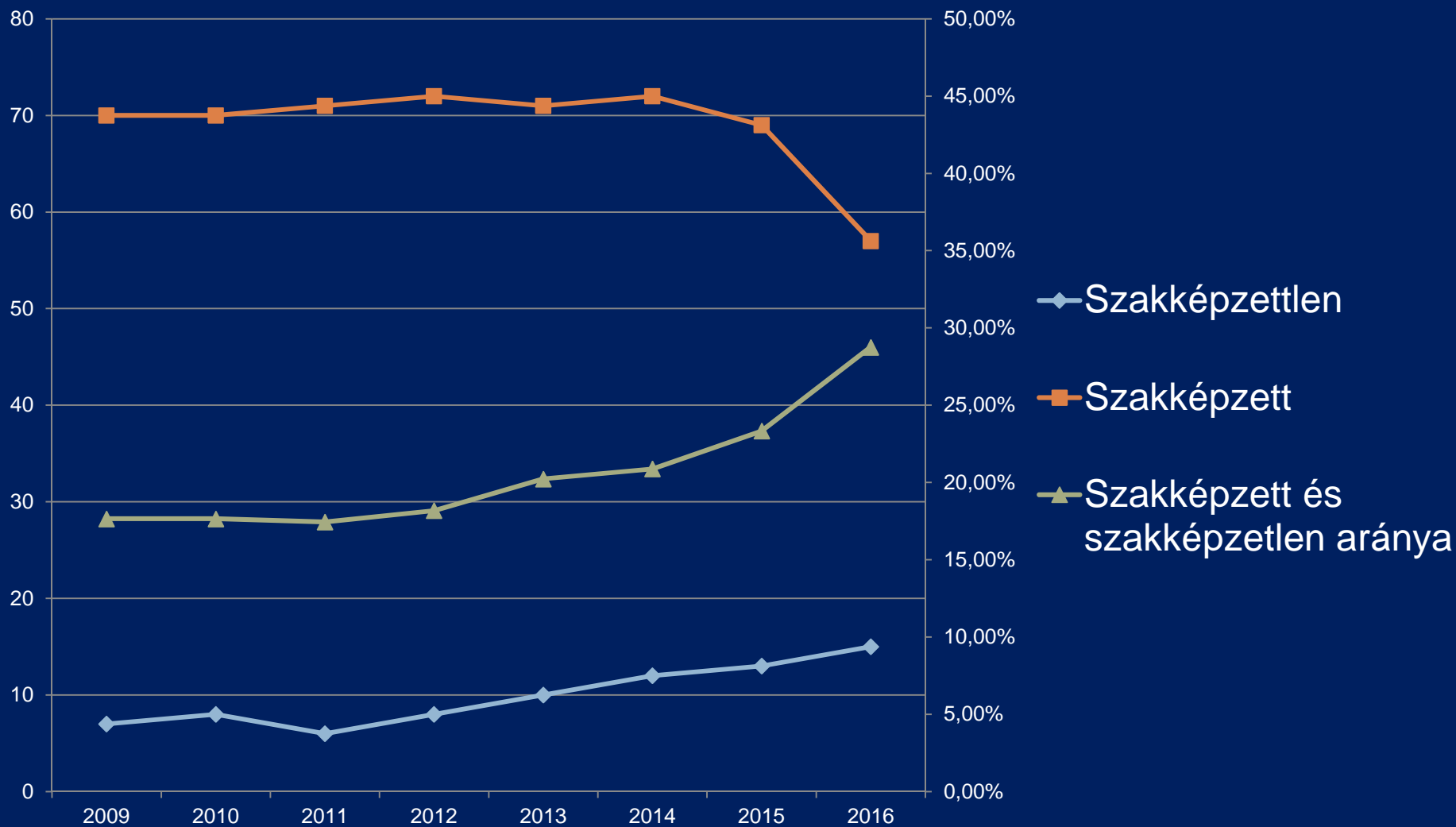

◆ Mentőtiszt
■ Ápoló (Főiskolai)

◆ Ápoló
■ Mentőápoló
▲ Sürgősségi szakápoló

Szakképzettek és szakképesítés nélküliek aránya

Szakképesítéssel rendelkezők létszám változása

- Láthatóan és érzékelhetően fogy a rendszerből a szakképzett munkaerő
- Okok:
 - Egyre fokozódó leterheltség és felelősség
 - Kompetenciák eltolódása
 - Erkölcsi megbecsülés
 - etc...

Kompetenciák eltolódása...

- Kritikus állapotú beteg ellátása...
 - Légút-biztosítás, lélegeztetés
 - Nyitott véna biztosítása
 - Volumenpótlás
 - Gyógyszerelés
 - etc...

Kompetenciák kérdése...

□ Mentőtisztek:

Kompetencia	Helyszínen (OMSZ)	Intézeti keretek között
Centrális vénát biztosít	OK	Miért NEM?
Elektromos cardioversió	OK	Miért NEM?
Thoracostomiát végez	OK	Miért NEM?
Thrombolysis terápiát alkalmaz	OK	Miért NEM?
Vérzéscsillapító öltést végez	OK	Miért NEM?
RSI	OK (Telefonos konzultáns)	Miért NEM?

Mentőszolgálat

Csak ne RSI-t kérjen...

©Mentőshumor

LÁTTAM EMBEREKET

AKIK FELEZETT DÓZISBAN ADTÁK A SZUKCIT...

©Mentőshumor

imgflip.com

Kompetenciák kérdése...

Be kell látnunk, hogy itt az idő a szakképzett egészségügyi dolgozók:

- Kompetenciáinak újra meghatározására
- Szükséges képzések kialakítására, bevezetésére

Kompetenciák kérdése...

- Számos jól képzett, tapasztalt szakember csak a kompetenciák hiánya miatt nem végezhet bizonyos tevékenységeket
- Főiskolai végzettségű ápolók
- Sürgősségi szakápolók
- Anaeszteziológiai szakasszisztensek
- Intenzív terápiás ápolók
- etc...

Célunk...

Az emberek

– éljenek, lakjanak bárhol is az országban –

azonos eséllyel,

azonos időn belül jussanak

minőségi egészségügyi ellátáshoz.

Mit vigyünk haza...

- **T**ékozló koldus felismerése
- **R**endszerben gondolkodjunk
- **I**smerjük a helyi viszonyokat
- **A**lkossunk áttekinthető és átlátható rendszert
- **G**ondosan ügyeljünk a részletekre
- **E**nnyire egyszerű

**Hány pszichológus kell egy
villanykörte
kicseréléséhez?**

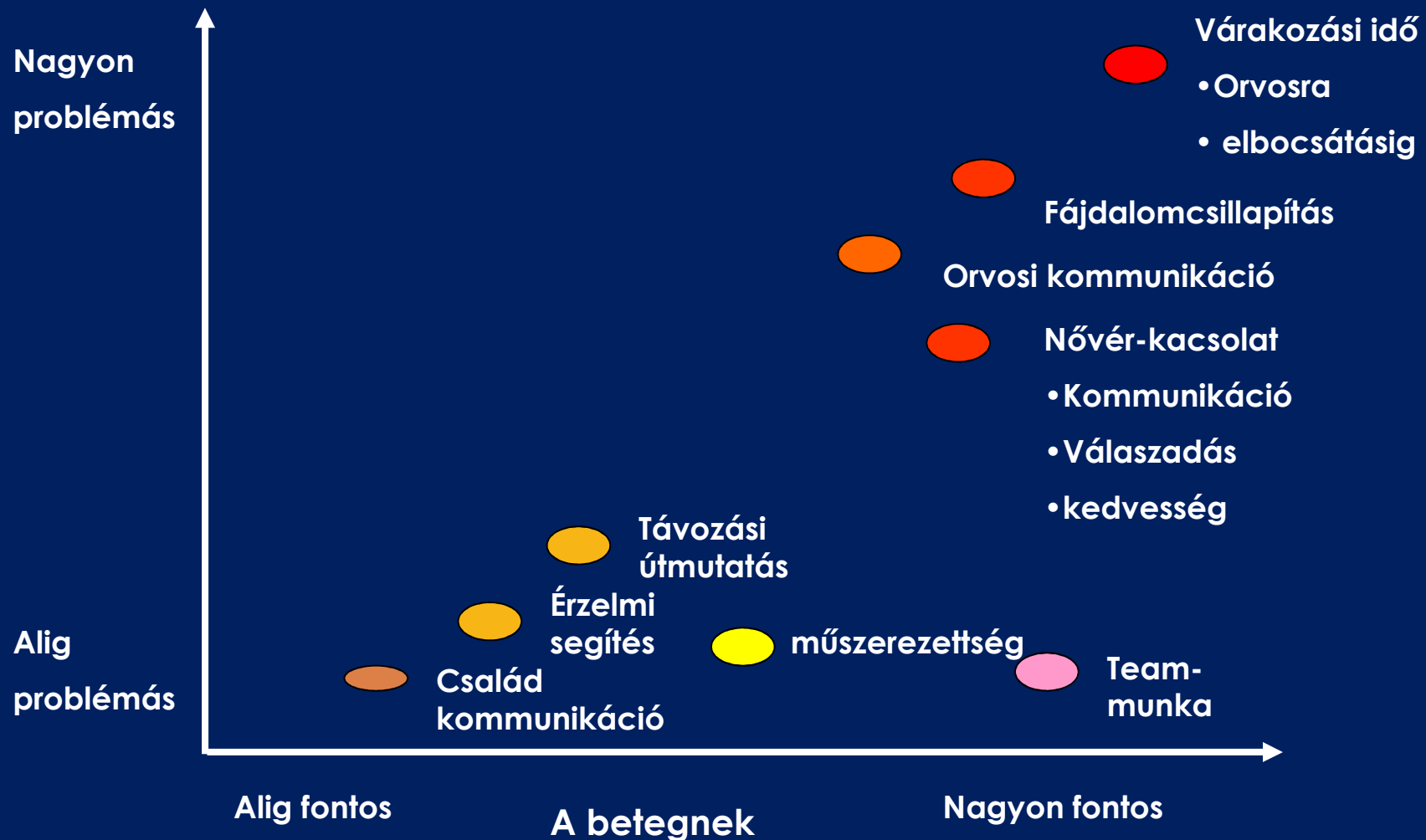
Majomaközörműkövön-bete-a fészekbe!

**Egy sem. A körtének kell
akarnia a változást.**

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Nagyon fontos – nagyon problémás

Félidő... (0-0)

